

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
8 iulie 2025

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura rromani maternă (30 de puncte)

Drabaren o təksto thaj xramosaren nùmaj rromanesθe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

O rromano alfabèto

*Šaj te phenes manqe, amala!
Sosθar san lošalo, phrala?
Som jekh čhavo lošalo
Ke žanav o alfabèto rromano!*

*Žanav rromanes te xramosarav,
Poezie thaj paramiça te drabarav!
Gilă, khelimata vi mangimata
Kadala si mirre barvalimata!
(palal o Jonel Kordovàn)*

1. Ambolden rumunikanes o dino maj opre təksto! **8 pùntură**
2. Nakhaven i sintagma ***o lošalo phral*** andar le savorre 8 kèzură, nùmaj ka-o jekhipen! **8 pùntură**
3. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo ***phenel*** ka-o imperfèkto vaxt e indikativone modosqo! **6 pùntură**
4. Xramosaren e antonimură e avutne alavenqe: *lošalo, barvalo, kadala, amal*. **8 pùntură**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Odată, într-o zi apăsătoare cu zăpușeală, ședeau vreo zece-unsprezece copii pe treptele de piatră, așteptând-o pe Momo, plecată pentru scurtă vreme ca să mai colinde prin împrejurimi, după cum obișnuia uneori. Pe cer se iveau nori mari, negri. Probabil că în curând urma să izbucnească o furtună.

– Mai bine m-aș întoarce acasă, spuse o fetiță venită cu un frățior mititel. Mie mi-e frică de fulgere și tunete.

– Dar acasă? Întrebă un băiețel cu ochelari. Acasă nu ți-e frică?

– Ba da, răspunse fetița.

– Atunci poți la fel de bine să rămâi și aici, spuse băiatul.

Fetița ridică din umeri și dădu din cap.

(Michael Ende, *Momo*)

1. Alcătuiți câte un enunț în care să folosiți corect următoarele paronime: ***abil, agil***. **4 puncte**
2. Transcrieți, din textul dat, două cuvinte derivate. **2 puncte**
3. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența ***Acasă nu ți-e frică?*** **4 puncte**

4. Menționați funcția sintactică a substantivelor din propoziția *Pe cer se iveau nori mari, negri.*

4 puncte

5. Scrieți, din fragmentul dat, o propoziție secundară.

1 punct

6. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența la *genul epic* a unui *text literar în proză*, inclus în programa de examen.

15 puncte

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- precizarea a două trăsături ale *genului epic*, existente în *textul literar în proză* selectat;
- prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *genului epic* precizate, valorificând opera literară în proză aleasă;
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul *textului literar în proză* selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului de la punctul 6 este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba rromani maternă în învățământul preșcolar

(15 puncte)

Xramosaren, and-i rromani vaj rumunikani čhib, **sar keren i evaluàcia** and-jekh grùpa le rromane tiknorrenča andar jekh barörri/ xurdelin! And-o tumaro xramosaripen:

- a) vakàrena palal sosčar si importànto i evaluàcia and-i barörri/ xurdelin. **5 pùntură**
- b) sikavena save si e instrumèntură andar save keren le čhavorrenči evaluàcia. **5 pùntură**
- c) vakàrena palal e evaluaciàqe metòde utilizisarde and-i barörri/ xurdelin. **5 pùntură**

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități didactice de *lectură după imagini*, domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu 5-6 ani, temă anuală de studiu *Când/cum și de ce se întâmplă?*.

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității precizate;
- descrierea etapelor menționate.